

MATERIALS ON THE ARCHAEOLOGY OF BELARUS № 13

МАТЭРЫЯЛЫ ПА АРХЕАЛОГІІ БЕЛАРУСІ, ВЫП. 13.

В.П. КСЕНЗОВ

МЕЗОЛИТ
СЕВЕРНОЙ И ЦЕНТРАЛЬНОЙ
БЕЛАРУСІ

Мінск

2006

MATERIALS ON THE ARCHAEOLOGY OF BELARUS № 13

МАТЭРЫЯЛЫ ПА АРХЕАЛОГІІ БЕЛАРУСІ, ВЫП. 13.

В.П. КСЕНЗОВ

МЕЗОЛИТ
СЕВЕРНОЙ И ЦЕНТРАЛЬНОЙ
БЕЛАРУСИ

Мінск

2006

ІНСТЫТУТ ГІСТОРЫІ
НАЦЫЯНАЛЬнай АКАДЭМІІ НАВУК БЕЛАРУСІ

**МАТЭРЫЯЛЫ ПА АРХЕАЛОГІІ БЕЛАРУСІ
№ 13**

В.П. КСЕНЗОВ

**МЕЗОЛИТ
СЕВЕРНОЙ И ЦЕНТРАЛЬНОЙ
БЕЛАРУСІ**

Мінск
ДНУ «Інстытут гісторыі НАН Беларусі»
2006

УДК 902.26
ББК 63.44 2 (4 Бел)
К 861

Рэдакцыйная калегія выдання «Матэрыялы па археалогіі Беларусі»:
П.Ф. Лысенка, д.г.н., прафесар (галоўны рэдактар),
Э.М. Загарульскі, д.г.н., прафесар, В.М. Ляўко, д.г.н. (нам. гал. рэдактара),
Марзалюк І.М., д.г.н., Штыхаў Г.В., д.г.н., прафесар,
А.М. Мядзведзеў, к.г.н. (адк. сакратар),
І.М. Язэпенка, к.г.н. (нам. адк. сакратара)

Серыя заснавана ў 1957 годзе

Навуковы рэдактар
кандыдат гістарычных навук І.М. Язэпенка

Рэцэнзенты
доктар гістарычных навук Дз.Я. Цялегін
кандыдат гістарычных навук В.Л. Ліпніцкая

В.П. Ксензов

К 861 Мезолит Северной и Центральной Беларуси / Матэрыялы па археалогіі Беларусі.
— Мінск: ДНУ «Інстытут гісторыі НАН Беларусі», 2006. — № 13. — 170 с., іл.

ISBN 985-6769-22-1

У манаграфіі вядомага беларускага археолага Уладзіміра Паўлавіча Ксяндзова (1951—2002) прапанована культурна-гістарычная перыядызацыя мезаліту Цэнтральнай і Паўночнай Беларусі. Прадстаўлены вынікі шматгадовых археалагічных даследаванняў на помніках культур: грэнскай, днепрадзяснінскай, кундскай і нарачанскага тыпу. Закранаюцца палеагеаграфічныя аспекты вывучаемага перыяду, разглядаюцца пытанні генэтычнай асновы і развіцця культур мезалітычнай эпохі.

Кніга прызначана ўсім, хто цікавіцца археалогіяй і старажытнай гісторыяй Беларусі.

УДК 902.26
ББК 63.44 2 (4 Бел)

*У афармленні вокладкі выкарыстаны малюнак наканечніка стралы культуры
Кунда, выяўленага на помніку Замошша (Верхнядзвінскі р-н, Віцебская вобл.).
Раскопкі У.П. Ксяндзова.*

© Афармленне: ДНУ «Інстытут гісторыі
НАН Беларусі», 2006

ISBN 985-6769-22-1

© Афармленне вокладкі: В.І. Ходан, 2006

ОГЛАВЛЕНИЕ

ПРЕДИСЛОВИЕ	6
ГЛАВА I. ФИЗИКО-ГЕОГРАФИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РЕГИОНА. ПАЛЕОГЕОГРАФИЯ ИЗУЧАЕМОГО ВРЕМЕНИ	8
ГЛАВА II. ИСТОРИЯ ИЗУЧЕНИЯ ПАМЯТНИКОВ КАМЕННОГО ВЕКА СЕВЕРНОЙ И ЦЕНТРАЛЬНОЙ БЕЛАРУСИ.....	12
ГЛАВА III. ГРЕНСКАЯ КУЛЬТУРА	16
ГЛАВА IV. ДНЕПРО-ДЕСНИНСКАЯ КУЛЬТУРА.....	40
ГЛАВА V. КУНДСКАЯ КУЛЬТУРА	60
ГЛАВА VI. ПАМЯТНИКИ НАРОЧАНСКОГО ТИПА.....	75
ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	78
ЛИТЕРАТУРА	80
ИЛЛЮСТРАЦИИ	86

Навуковае выданне

Ксензов Владимир Павлович

**МЕЗОЛИТ
СЕВЕРНОЙ И ЦЕНТРАЛЬНОЙ БЕЛАРУСИ**

Матэрыялы па археалогіі Беларусі.
Вып. 13.

На рускай мове

Выдавецкі рэдактар: С.П. Віцязь
Камп'ютэрная верстка: В.І. Ходан
Тэхнічны рэдактар: Т.Р. Мартыненка
Карэктар: Т.Р. Мартыненка
Камп'юэрны набор: А.В. Пашык
Афармленне вокладкі: В.І. Ходан

Здадзены ў набор 20.03.2006 г. Падпісаны ў друк 01.12.2006 г.
Формат 60 x 84 1/8. Папера для ксераксаў. Гарнітура Times.
Друк рызаграфічны. Ум.-друк. арк. 19,8. Ул.-выд. арк. 19,5.
Тыраж 200 экз. Заказ № 68.

ДНУ «Інстытут гісторыі НАН Беларусі»
220072, г. Мінск, вул. Акадэмічная, 1.
Ліцэнзія ЛВ № 02330/0133318 ад 09.06.2004 г.

Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства
“Выдавецкі дом “Беларуская навука”
220141, г. Мінск, вул. Ф. Скарыны, 40.